

2121

B.A./B.Sc. (General) Fifth Semester

Sociology

Paper: Society in India

(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. 1 which is compulsory and selecting one question from each Unit.

x-x-x

I. Attempt any nine of the following in 20-30 words each:-

- a) Rural familism
- b) Totemism
- c) Dhangar
- d) Tribe
- e) Polygyny
- f) Incest taboo
- g) Structure of Panchayat
- h) Farm laws
- i) Bride price
- j) Panchayati Raj Act
- k) Urbanization and Urbanism
- l) Voluntary Association

(9×2)

UNIT – I

II. Elaborate the changes that have taken place in the tribal society. (18)

III. What type of family institution is prevalent among the tribals? (18)

UNIT – II

IV. What are the unique features of a rural society? (18)

V. Highlight the major characteristics of 73rd Amendment in the Panchayati Raj System. (18)**UNIT – III**

VI. Explain the phrase 'Culture of Poverty'. What are the main reasons for the existence of slums? (18)

VII. Write a brief note on the differences between the rural society and urban society. (18)

UNIT – IV

VIII. Define disability. What provisions are given to the disabled in India? (18)

IX. How has COVID-19 impacted the status of women in India? What provisions are being made by the government to improve it? (18)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ
 ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

**_*_

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ) ਕਾ ਉਤਰ 20-30
 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਟੀਜ਼ਿਏ:-

- (ਕ) ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ
- (ਖ) ਗਣਚਿੰਨ੍ਹਵਾਦ
- (ਗ) ਧਨਗਰ
- (ਘ) ਜਨਜਾਤਿ
- (ਙ) ਬਹੁਵਿਵਾਹ
- (ਚ) ਅਨਾਚਾਰ ਵਰਜਿਤ
- (ਛ) ਪੰਚਾਯਤ ਕੀ ਸਰਚਨਾ
- (ਜ) ਕ੍ਰਿਸ਼ਿ ਕਾਨੂਨ
- (ਝ) ਟੁਲ੍ਹਨ ਕੀ ਕੀਮਤ
- (ਞ) ਪੰਚਾਯਤੀ ਰਾਜ ਅਧਿਨਿਯਮ
- (ਟ) ਸ਼ਹਰੀਕਰਣ ਔਰ ਸ਼ਹਰੀਵਾਦ
- (ਠ) ਸਵੈਚਿੰਨ੍ਹਕ ਸੰਘ

ਭਾਗ-1

2. ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਮੇਂ ਹੁਏ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਕਾ ਵਰਨਨ ਕੀਜ਼ਿਏ।
3. ਆਦਿਵਾਸੀਯੋਂ ਮੇਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ਸੰਸਥਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ?

ਭਾਗ-2

4. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸਮਾਜ ਕੀ ਅਨੂਠੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏ ਕਯਾ ਹੈ?
5. ਪੰਚਾਯਤੀ ਰਾਜ ਵਿਧਵਸਥਾ ਮੇਂ ੭੩ਵੇਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ੁਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਔ ਪਰ
 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਏ।

ਭਾਗ-3

6. 'ਗਰੀਬੀ ਕੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ' ਵਾਕਯਾਂਸ਼ ਕੀ ਵਿਆਖਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਸਲਿਨ ਬਰਿਤਯੋਂ
 ਕੇ ਅਸਿਤਵ ਕੇ ਮੁਖਯ ਕਾਰਣ ਕਯਾ ਹੈ?
7. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸਮਾਜ ਔਰ ਸ਼ਹਰੀ ਸਮਾਜ ਮੇਂ ਅੰਤਰ ਪਰ ਸਥਿਤਿ ਟਿਧਾਨੀ
 ਲਿਖਿਏ।

ਭਾਗ-4

8. ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਿਏ। ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਵਿਕਲਾਂਗਾਂ ਕੋ ਕਯਾ
 ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਿਏ ਗਏ ਹੈ?
9. ਕੋਵਿਡ-19 ਨੇ ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਸਹਿਲਾਔ ਕੀ ਸਿਥਿਤਿ ਕੋ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ
 ਕੀਯਾ ਹੈ? ਇਸਮੇਂ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਲਿਏ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਯਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਏ ਜਾ
 ਰਹੇ ਹੈ?

**_*_

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4)
 ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ
 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

**_*_

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਹਰ ਇੱਕ) ਦੇ
 ਉੱਤਰ 20-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-

- (ੳ) ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ
- (ਅ) ਕੁਟੰਬਵਾਦ
- (ੲ) ਧਨਗਰ
- (ਸ) ਕਬੀਲਾ
- (ਹ) ਬਹੁ-ਜਾਤੀ ਵਿਵਾਹ
- (ਕ) ਅਨੇਤਿਕਤਾ ਵਰਜਿਤ
- (ਖ) ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਢਾਂਚਾ
- (ਗ) ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ
- (ਘ) ਲਾਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ
- (ਙ) ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ
- (ਚ) ਸਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹਿਰੀਵਾਦ
- (ਛ) ਸਵੈਇੱਛੁਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਭਾਗ-1

2. ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
3. ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ?

ਭਾਗ-2

4. ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ?
5. ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ 73ਵੀਂ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ
 ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

6. 'ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ
 ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ?
7. ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਹਿਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-4

8. ਅਧਾਤਮਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਾਤਮਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਿੱਤੇ
 ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
9. ਕੋਵਿਡ-19 ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਇਸ
 ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?

**_*_